

POSTANOWIENIE

Dnia 14 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Kowalski

w sprawie z wniosku M. K.
z udziałem J. K., R. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 kwietnia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 24 września 2020 r., sygn. akt II Ca (...) (WSC (...)),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ewentualne przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy będzie zaś ustrojowo i procesowo uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie

się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie, zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym, bowiem, razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest, przecież, jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej wnioskodawczynie M. K. od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 24 września 2020 r. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej skarżąca wskazała na przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 oraz 4 k.p.c. Przedstawione w skardze zagadnienie prawne z art. 398⁹ §1 pkt 1 k.p.c. sprowadzało się do „potrzeby rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy czy charakter posiadania przez małżonków tej samej rzeczy zmierzający do zasiedzenia tej rzeczy musi mieć charakter jednorodząjowy oraz czy w sprzeczności ze wspólnością majątkową małżeńską jest taki stan, w którym jedno z małżonków byłoby posiadaczem samoistnym co zmierzałoby do zasiedzenia nieruchomości, a drugie posiadaczem zależnym tej samej rzeczy?”. Odnośnie, natomiast, do przesłanki oczywistej zasadności skargi wnioskodawczynie nie zgodziła się, w szczególności, ze stanowiskiem Sądu Okręgowego w K., który przyjął, że M. K. nie spełniła przesłanek samoistnego posiadania nieprzerwanie przez okres 30 lat od momentu przejęcia nieruchomości w posiadanie i uznał, że charakter władztwa wnioskodawczynie nad nieruchomościami objętymi wnioskiem był jednorodząjowy z charakterem posiadania małżonka wnioskodawczynie - to jest, że był warunkowy, zależny i niesamodzielny. W ocenie skarżącej „brak jest podstawy prawnej do przyjęcia, że wnioskodawczynie musiała posiadać nieruchomość dokładnie w takim samym charakterze jak posiadał jej mąż a ich posiadanie musiało być jednorodząjowe. Ponadto do charakteru posiadania wnioskodawczynie został przypisany charakter posiadania wcześniejszych posiadaczy nieruchomości co miałoby znaczenie jedynie w sytuacji gdyby wnioskodawczynie to posiadanie doliczała do własnego terminu zasiedzenia”. Zdaniem skarżącej „rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonym postanowieniu jest efektem oczywistego naruszenia przepisów prawa materialnego

mających istotny wpływ na treść zapadłego rozstrzygnięcia a to art. 172 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 336 k.c. w zw. z art. 339 k.c.”.

Odnosząc się do powołanej przez skarżącą przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. należy wskazać, że przez istotne zagadnienie prawne należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Warunkiem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jest związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Skarżący obowiązany jest wykazać, że jego wyjaśnienie jest konieczne także dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z dnia 3 lutego 2012 r. I UK 271/11 - niepubl.). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (por.m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z dnia 9 lutego 2011 r., III SK 41/10 - niepubl.). Przenosząc rozważania wprost na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że zagadnienie wskazane w skardze nie ma bezpośredniego wpływu na rozstrzygnięcie mając na uwadze podstawę faktyczną zaskarżonego orzeczenia. Sąd Okręgowy w K. ustalił, że materiał zgromadzony w sprawie nie daje podstaw do uznania wnioskodawczyni za posiadacza samoistnego od 1975 r. lub 1978 r. ponieważ nie wskazała - poza odwołaniem się do własnego przekonania – w jaki sposób miała ona manifestować swoją wolę posiadania nieruchomości dla siebie jako właściciela. Nie podejmowała żadnej działalności świadczącej o tym, że nie

akceptuje praw M. W., a w istocie polegała na działaniach i akcjach podejmowanych przez męża, który odmówił płacenia czynszu dopiero nowemu właścicielowi S. W. po 1981 r. Ustalenia te nie wynikały zatem z przyjęcia przez sąd, że „posiadanie małżonków musi być jednorodzajowe”. Sąd meriti nie stwierdził również jakoby sam fakt pozostawiania w związku małżeńskim wyłączał możliwość posiadania tej samej rzeczy w sposób odmienny, a jedynie ustalił w oparciu o materiał dowodowy, że zachowanie M. K. dopiero od 1981 r. pozwalało uznać ją za współposiadacza samoistnego.

Skarżąca powołała również przesłankę z art. 398⁹ §1 pkt 4 k.p.c. Tymczasem, w ocenie Sądu Najwyższego, Sąd Okręgowy w K. wyjaśnił, na jakich dowodach oparł swoje stanowisko w przedmiotowej sprawie. Przedstawionej w tej kwestii argumentacji nie można uznać za oczywiście błędną, a wyłącznie spełnienie tego kryterium, przekładające się ponadto na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, mogłoby przemawiać za przyjęciem tej skargi do rozpoznania.

Mając powyższe rozważania na uwadze stwierdzić trzeba, że przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 oraz 4 k.p.c. nie zostały przez skarżącą w sposób dostateczny wykazane, a Sąd Najwyższy nie dopatrzył się również okoliczności, które determinowałyby nieważność postępowania, którą to przesłankę Sąd ten bierze pod uwagę z urzędu.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).